

BILTEN

07

O PITANJIMA UNUTRAŠNJIH POSLOVA
Evropske unije i Srbije

OKTOBAR 2009

- Centar za civilno-vojne odnose
- Beogradski centar za ljudska prava
- Forum za bezbednost i demokratiju

- Urednik: Saša Đorđević
- Saradnici: Dragana Đukić, Sonja Stojanović, Marko Sindić, Miloš Stanojević, Žarko Marković

EVROPSKA UNIJA

Institucionalne i pravne novine

- Rezultati zadnjeg sastanka Saveta za pravosuđe i unutrašnje poslove (2)
- Nacrt Stokholmskog programa: ravnoteža između slobode i bezbednosti (3)

Analize i procene

- EUROPOL o procenama bezbednosnih pretnji organizovanog kriminala (4)

Zanimljivosti

- Izveštaj Evropskog revizorskog suda o učinku EU pomoći zemljama Zapadnog Balkana u oblasti unutrašnjih poslova (5)

SRBIJA

Analize i procene

- Policija u Izveštaju EK o napretku Srbije za 2009. godinu (6)

- Praksa iz regiona: Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Hrvatske i nacionalne manjine (8)

PREDSTAVLJAMO

Regionalne inicijative

- Izveštaj o procenama bezbednosnih pretnji organizovanog kriminala u Jugoistočnoj Evropi (8)

Kalendar aktivnosti

- Kalendar aktivnosti u oblasti pravosuđa i unutrašnjih poslova za mesec oktobar i najava događaja (EU, Srbija) (9)

Publikacije

- Finalne preporuke o promeni „horizonta“ evropske slobode i bezbednosti (9)
- Policija u Godišnjaku reforme sektora bezbednosti CCVO (10)

Pred vama je **Bilten o pitanjima unutrašnjih poslova Evropske unije i Srbije** koji je rezultat zajedničkog rada tri organizacije – Centra za civilno-vojne odnose, Beogradskog centra za ljudska prava i Foruma za bezbednost i demokratiju. Bilten je deo aktivnosti projekta „Podsticanje uključivanja civilnog društva u reformu policije u Srbiji“. Objavljen je uz podršku Misije OEBS u Srbiji, ambasada Holandije, Norveške i Mađarske, i Ženevskog centra za demokratsku kontrolu oružanih snaga (DCAF). Ukoliko želite da se prijavite ili odjavite sa mejling liste biltena pošaljite e-mejl na sasadjordjevic@ccmr-bq.org

EVROPSKA UNIJA

Institucionalne i pravne novine

Rezultati zadnjeg sastanka Saveta za pravosuđe i unutrašnje poslove

U Luksemburgu je 23. oktobra održan sastanak Saveta za pravosuđe i unutrašnje poslove EU (JHA Council). U nastavku možete pročitati glavne nalaze sastanka Saveta.

Pogled na sastanak Saveta (preuzeto sa www.consilium.europa.eu)

▪ Jačanje proceduralnih prava osumnjičenih ili okrivljenih lica u krivičnom postupku

Jedan od glavnih rezultata sastanka je usvajanje paketa od tri dokumenta ([Savet EU, 14552/1/09](#)) sa ciljem jačanja proceduralnih prava osumnjičenih ili okrivljenih lica u krivičnom postupku. Naime, nakon neuspešnih pregovora iz 2007. godine, Švedska, kao predsedavajuća EU, je predstavila sredinom godine Mapu puta sa ciljem podsticanja zaštite osumnjičenih i okrivljenih lica u krivičnom postupku. Na zadnjem sastanku odlučeno je da Mapa puta dobije formu rezolucije. U Rezoluciji je istaknuto da se u Evropskoj konvenciji za ljudska prava nalaze osnove za zaštitu prava osumnjičenih ili okrivljenih lica u krivičnom postupku i u tom pogledu rezolucija je „poziv“ za akciju i „dopuna“ konvencije kako bi zadovoljila pravda u krivičnim postupcima. Svrha dokumenta, objašnjava se u Rezoluciji, je i povećanje poverenja građana u stav

da EU i države članice „vode računa“ o zaštiti njihovih sloboda.

U rezoluciji je predstavljeno šest različitih mera koje su predviđene za sva osumnjičena ili okrivljena lica u krivičnom postupku: 1) neophodno je da se omogući prevod i tumačenje kako bi lica razumeli situaciju u kojoj se nalaze; 2) potrebno da se objasne, u usmenoj ili pisanoj formi, njihova prava, priroda i posledice optužbe, kao i sve informacije koje su nužne za pripremu odbrane; 3) potrebno je da se obezbedi pristup pravnoj pomoći; 4) neophodno je informisati lice koje je lišeno slobode o njegovom pravu da obavesti najmanje jednu osobu, rodbinu ili poslodavca, o svojoj trenutnoj situaciji; 5) osobama sa posebnim potrebama je potrebno omogućiti dodatnu zaštitu; 6) potrebno je da se usvoji tzv. Zelena knjiga (Green Paper) u kojoj bi trebalo da se izrade mere za rešavanje problema dugog zadržavanja lica u pritvorskoj jedinici pre nego što počne i toku sudskog postupka.

U skladu sa pomenutim merama Rezolucije, Savet je usvojio i prvu okvirnu odluku o pravu osumnjičenih ili okrivljenih lica na tumačenje i prevođenje u krivičnom postupku. Okvirna odluka postavlja pravila o pravu na tumačenje i prevođenje u krivičnom postupku, kao i u postupku za izvršenje Evropskog naloga za hapšenje. Ovo pravo se primenjuje na sva lica od trenutka kada je lice svesno da je osumnjičeno ili okrivljeno za počinjeno krivično delo pa sve do završetka krivičnog postupka. Takođe, potrebno je napomenuti da se ova okvirna odluka neće primenjivati na one slučajeve gde je odluka doneta od strane neke druge instance, a ne od nadležnog suda. Takođe, ministri su se dogovorili da nacrt rezolucije koja prati pomenutu okvirnu odluku sadrži i uputstva o najboljoj praksi kako bi se podstakle države članice na sprovođenje odluke.

Link: [Consilium Europa](#)

▪ Sporazum o nacrtu odluke o Evropskoj mreži za prevenciju kriminala (EUCPN)

Evropska mreža za prevenciju kriminala (EUCPN) osnovana je 2001. godine ([2001/427/JHA](#)) i primarno se bavi se istraživanjima o krivičnim delima razbojništva – provalama, obijanjima automobila, uličnim pljačkama i sl. Prema istraživanju javnog

mnjenja iz 2003. godine od strane INRA (*International Research Associates*), ovi oblici kriminaliteta najviše zabrinjavaju građane EU jer ih najdirektnije pogađaju.

Na sastanku 23. oktobra ministri unutrašnjih poslova i pravosuđa država članica zaključili su da povećanjem mobilnosti stanovništva u EU raste potreba za zaštitom i poštovanjem prava ljudi koji su učestvovali u krivičnom delu, bilo u svojstvu žrtve ili osumnjičenog. Dogovoreno je da se unesu izmene u rad EUCPN, kako bi se postigao pun potencijal Mreže u oblasti skupljanja, analize i razmene znanja o kriminalu i preventivnim metodama. Istaknuta je potreba daljeg podsticanja učesća nacionalnih predstavnika u aktivnostima Mreže, kao i jačanje uloge Sekretarijata.

EUCPN postoji sa ciljem da identifikuje dobre prakse u prevenciji kriminala i razmenjuje znanja i iskustva između država članica; sakuplja i ocenjuje informacije o aktivnostima iz oblasti prevencije kriminala; poboljša i razmenjuje ideje i informacije u okvirima EUCPN; doprinosi razvoju u strateškom pristupu u prevenciji kriminala; promovise aktivnosti o načinima prevencije kriminala putem organizovanja različitih seminara i konferencija.

U organizacionom smislu, u okviru EUCPN deluju Sekretarijat i kontakt tačke, odnosno predstavnici (ne više od tri) država članica, od kojih barem jedan poseduje stručno znanje o prevenciji kriminala. Bitno je napomenuti, da kontakt tačke mogu biti i predstavnici naučne zajednice ili istraživači koji su specijalizovani za ovu oblast.

U izradi godišnjeg programa aktivnosti, kao i u finansijskom planu, učestvuju nacionalni predstavnici u EUCPN. Pri tome, posebnu pažnju moraju da obrate na: prioritete oblasti za istraživanje, akcije (predavanja, studije, istraživanja) koje će preduzeti u budućnosti, kao i održavanje veb stranice.

Linkovi: [Consilium Europa](#), [Izveštaj INRA](#), [EUCPN](#)

▪ **Suzbijanje trgovine ljudima i podrška žrtvama**

Savet je na zadnjem sastanku diskutovao i o nacrtu okvirne odluke o jačanju borbe protiv trgovine ljudima iz marta 2009. godine ([Savet EU, 8151/09](#)), koja bi trebala da zameni prethodnu okvirnu odluku ([2002/629/JHA](#)). Novom okvirnom odlukom, kako se ističe u saopštenju Saveta, teži se pobo-

ljšanju postojećih instrumenata u suzbijanju trgovine ljudima i zaštite žrtvama. Instrumenti se odnose na poboljšanje zakonodavnog okvira, uvođenje oštrijih kazni, poboljšanje komunikacije prema žrtvama u krivičnom postupku, kao i stvaranje standarda za zaštitu i pomoć žrtvama, i posebno doradu zaštitnih mera za decu.

Takođe, usvojen je i zaključak o podršci žrtvama zločina. Zbog povećanja broja ljudi koji žive, rade, studiraju ili putuju u drugim zemljama članicama, povećava se verovatnoća da žrtve neće biti iz države u kojoj je zločin počinjen. Zato je važno obezbediti i adekvatnu zaštitu, podršku i informacije žrtvama, i to na jeziku koji razumeju, ističe Savet.

Politički sporazum o navedenim temama bi trebao da bude završen do narednog sastanka Saveta početkom decembra.

Link: [Consilium Europa](#)

Datum: [29. oktobar 2009.](#)

Glavne nalaze priredili: [Marko Sinđić](#), [Saša Đorđević](#)

Nacrt Stokholmskog programa: ravnoteža između slobode i bezbednosti

Nova verzija nacrtu Stokholmskog programa predstavljena je javnosti 16. oktobra 2009. godine. U nacrtu su određeni okviri saradnje u pravosuđu i unutrašnjim poslovima za narednih pet godina. Prema rečima Beatrice Ask (*Beatrice Ask*), ministarke pravde Kraljevine Švedske, vizija i cilj Stokholmskog programa je stvaranje „bezbednije i otvorenije Evrope u kojoj će prava pojedinaca biti zaštićena“. Prioriteti Stokholmskog programa, kako ističe ministarka Ask, se odnose na formulisanje zajedničke migracione politike koja je „povoljna“ i za EU i državu članicu. Potrebno je nastaviti napore na izgradnji Evropskog sistema za azil, na kraju zaključuje ministarka.

U nacrtu, kako se napominje u saopštenju Predsedavajućeg EU, cilj je da se napravi ravnoteža između

mera za unapređenje zajedničke bezbednosti i onih koji omogućavaju poštovanje principa vladavine prava i zaštite ljudskih prava. Zbog toga se predlaže da se produbi policijska saradnja država članica kroz jačanje uloge EUROPOL u razmeni informacija, kao i postepeno jačanje prava okrivljenih u krivičnom postupku i povećanje zaštite prava žrtava od kriminala. Na kraju, potrebno je da se poboljša zaštita ličnih podataka, ističe se u saopštenju.

Photo: Lisa Tanner/Pixgallery (preuzeto sa www.se2009.eu)

U tom pogledu, zanimljiva je komparativna analiza Stejtvoča (*Statewatch*), neprofitne organizacije koja se bavi praćenjem poštovanja ljudskih prava u EU, dve verzije Stokholmskog programa od 6. i 16. oktobra 2009. godine.

Prema Stejtvoču, u prvom nacrtu naglasak je bio na zaštiti ljudskih prava, dok je u drugom stvaranje ravnoteže između zaštite sloboda i bezbednosti. U novom nacrtu se praktično ništa ne govori o novoj ulozi EUROPOL, kao i o Evropskom javnom tužiocu. Po mišljenju Stejtvoča, to potvrđuje da su najave o jačanju uloge EUROJUST „prosipanje hladne vode“. U pogledu zaštite prava na slobodno kretanje građana EU, Stejtvoč je isto tako skeptičan. Ideja o izgradnji platforme za migracije radne snage koja je postojala prvom nacrtu je napuštena. Takođe, ne postoje nikakvi znaci o izgradnji posebne agencije koja bi se bavila problemima migracije, koje su za vreme švedskog predsedavanja bile veoma aktuelne. U sledećih mesec dana biće veoma zanimljivo pratiti tok formulisanja finalnog rešenja Stokholmskog programa. Posebno, ako se uzme u obzir

postojanje velikog broja reakcija, koje su nekada i veoma oštre.

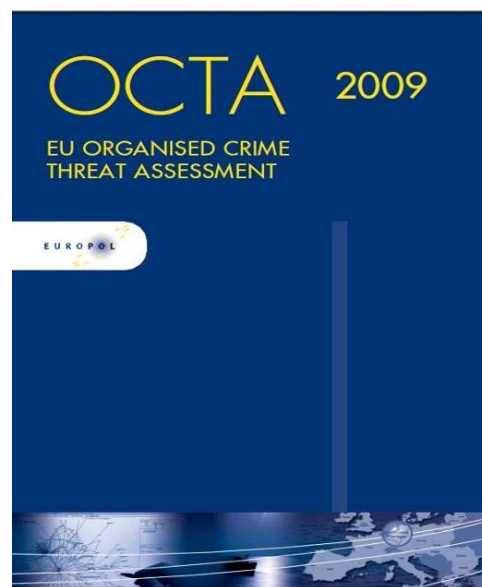
Datum: [25. oktobar 2009.](#)

Linkovi: [Swedish Presidency to the EU, Statewatch](#)

Analize i procene

EUROPOL o procenama bezbednosnih pretnji organizovanog kriminala

Prema rečima Roba Vejnvrjta (*Rob Wainwright*), direktora EUROPOL, novi godišnji izveštaj o procenama bezbednosnih pretnji organizovanog kriminala (*Organized Crime Threat Assessment, OCTA*), daje procenu trenutnih, kao i očekivanih „trendova“ u razvoju organizovanog kriminala. Osnovna svrha Izveštaja, ističe Vejnvrjt, je da omogući donosiocima odluka da preduzmu odgovarajuće akcije u borbi protiv očekivanih bezbednosnih pretnji.

Naslovna strana novog izveštaja EUROPOL-a

U Izveštaju se navodi da su glavni faktori koji utiču na „bujanje“ organizovanog kriminala nepostojanje granične kontrole unutar EU, kao i slobodan protok robe, usluga, kapitala i ljudi. Zanimljivo je da autori Izveštaja navode „lov-kost“ aviokompanije kao

„sredstvo“ koje je posebno pogodno za zloupotrebe od strane organizovanog kriminalnih grupa, posebno onih koje se bave trgovinom ljudima i krijumčarenjem droge.

Leticija Paoli (*Letizia Paoli*), bivša savetnica u EUROPOL za organizovani kriminal, smatra da je organizovani kriminal cena koju plaćamo zbog postojanja otvorene tržišne ekonomije. Ona ističe da ne postoji ništa šta bismo mogli da uradimo, a da ne ometamo legalne privredne aktivnosti. Slično je i sa „lov-kost“ aviokompanijama, kaže Paoli. „Svi mi profitiramo i imamo korist od 'lov-kost' aviokompanija. Problem je što organizovane kriminalne grupe to zloupotrebljavaju“.

Autori Izveštaja sugerišu da rešenje treba tražiti u unapređenju kriminalističko-obaveštajnog rada i otkrivanju kretanja, kao i načina delovanja organizovanih kriminalnih grupa (OKG). Prema geografskoj oblasti delovanja, u izveštaju EUROPOL klasifikovano je pet kriminalnih mreža koje su aktivne u Evropi. Glavna je severozapadna grupa sa središtem u Holandiji, a sa logističkom bazom u Dubaiju. OKG iz Zapadne Afrike najviše zabrinjavaju. Posebno, imajući u vidu činjenicu da OKG iz severozapadne Evrope imaju čvrste veze sa grupama sa područja Zapadne Afrike, jer im je ta oblast posebno bitna kao glavna tranziciona zona, ističe se u izveštaju.

Balkan je u izveštaju pomenut kao dobro poznata ruta koju koriste OKG. Faktori koji ovu rutu čine pogodnom za organizovani kriminal su trgovinska liberalizacija, geografski položaj pogodan u odnosu na EU kao konačnu destinaciju i već formirane mreže međunarodnog organizovanog kriminala u ovom regionu. Odavno se ova ruta se pokazala kao ruta niskog rizika za OKG, ističe se u izveštaju, gde su luka Konstanca u Rumuniji, zajedno sa kanalom Rajna-Majna-Dunav, glavni ulazi u EU.

U zaključku autori Izveštaja napominju da dok globalna ekonomija prolazi kroz jedan od najvećih padova, organizovani kriminal bi u takvim okolnostima mogao i da profitira.

Izveštaju možete pristupiti ukoliko pratite sledeći [link](#).

Datum: [25. oktobar 2009.](#)

Link:

[EUobserver](#)

Zanimljivosti

Izveštaj Evropskog revizorskog suda o učinku EU pomoći zemljama Zapadnog Balkana u oblasti unutrašnjih poslova

EU kroz finansijsku pomoć i različite projekte pomaže u očuvanju bezbednosti pet hiljada kilometara unutrašnjih granica na zapadnom Balkanu. Evropski revizorski sud je ocenio da su projekti EU uglavnom uspešni. Ipak, kao najveći problem se smatra održivost postignutih rezultata zbog političke neslabosti i nedostatka angažmana država zapadnog Balkana.

Evropski revizorski sud (*European Court of Auditors*) je dobio važnu ulogu u institucionalnoj strukturi EU Ugovorom o izmenama finansijskih propisa iz 1975. godine. Sud je organ koji kontroliše prihode i troškove institucija u EU; predstavlja garant finansijskog upravljanja u EU; pruža neophodnu pomoć bez koje Evropski parlament ne bi mogao da izvršava svoju ulogu u određivanju budžeta. Sedište suda je u Luksemburgu.

Takva ocena je izneta u izveštaju suda za 2009. godinu o „delotvornosti projekata EU na području pravosuđa i unutrašnjih poslova na zapadnom Balkanu“. Izveštaj se odnosi na Albaniju, Bosnu i Hercegovinu, Crnu Goru, Makedoniju i Srbiju. Takođe, sud je izjavio da će o Hrvatskoj objaviti poseban izveštaj.

„Važno pitanje za EU u svim zemljama zapadnog Balkana je bezbednost granica, zaštita principa vladavine prava i borba protiv korupcije“, ocenjuje sud. Zbog toga je oblast pravosuđa i unutrašnjih poslova jedan od najznačajnijih područja evropske pomoći tim zemljama. Važan deo sredstava EU na zapadnom Balkanu ide za programe u toj oblasti. Od 2001. godine oko 500 miliona evra potrošeno je na sektor pravosuđa i unutarnjih poslova kroz

program CARDS, što je oko 10 posto ukupnog budžeta CARDS, kaže sud u saopštenju.

Sud je po imenima naveo projekte ocenjujući ih ocenom ili kao „zadovoljavajuće“ ili „nezadovoljavajuće“. Pri tome, najveći broj nezadovoljavajućih projekata zabeležen u Albaniji (sedam od osam), a sledi BiH sa četiri od deset, izjavljuje sud. Sud je nekoliko puta naglasio da je „nedostatak angažmana vlasti u mnogim zemljama“ najveća prepreka u postizanju ciljeva programa pomoći.

Nakon predstavljanja izveštaja, novinari su pitali Marten Engvirda (*Maarten Engwirda*), člana Evropskog revizorskog suda, da li je beskorisno ulagati u granice koje će postati nevažne kada se te zemlje jednom priključe Uniji. Engvirda je odgovorio da su dalji naponi potrebni kako bi borba protiv kriminala u regionu bila efikasija.

a trenutno je neophodno da te granice budu bezbedne“, rekao je Engvird.

Izveštaju možete pristupiti ukoliko pratite sledeći [link](#).

Datum: [17. oktobar 2009.](#)

Linkovi: [Enter Europe](#), [Europa Press Release](#), [Evropski revizorski sud](#)

SRBIJA

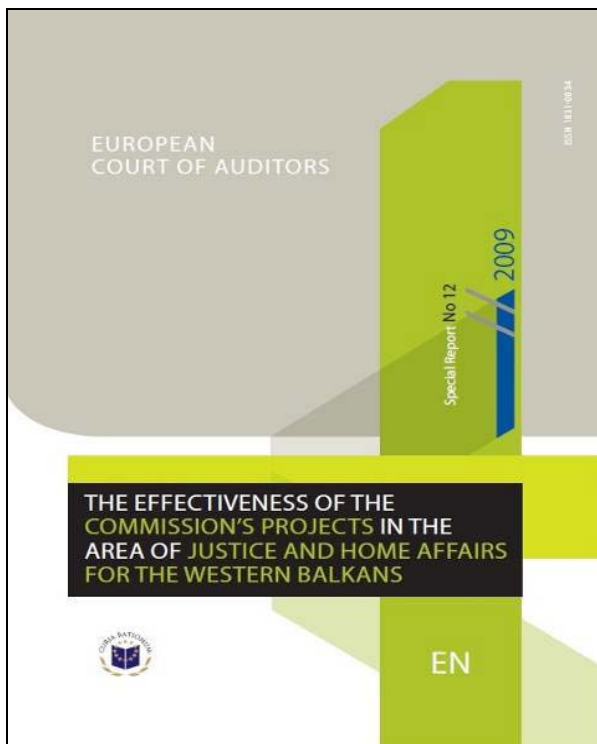
Analize i procene

Policija u Izveštaju EK o napretku Srbije za 2009. godinu

Izveštaj Evropske komisije (EK) o napretku Srbije za 2009. godinu su domaći i evropski zvaničnici ocenili kao pozitivan i najbolji do sada. Sigurno, najviše pažnje je posvećeno Izveštaju kao potvrđi napretka u procesu liberalizacije viznog režima. To je svakako oblast koja najviše neposredno interesuje građane, pa shodno tome i političare. Ipak, za sagledavanje konkretnog stanja i problema, kao i za dalje sprovođenje reforme, vredi se bolje upoznati sa onim što je, prema izveštaju EK, ostalo da se uradi u oblasti unutrašnjih poslova.

EK pohvaljuje proaktivni pristup MUP reformi policije, ali se naglašava da bez strategije i dugoročnog planiranja dalja sveobuhvatna reforma nije moguća. Kao nedostatak, navodi se i visoko centralizovan proces odlučivanja u samoj policiji, što ide na štetu transparentnosti prijema i kvaliteta ljudskih resursa. Zbog borbe protiv postojeće korupcije u policiji i zloupotreba službenog položaja posebno je značajno da se pruži podrška Sektoru unutrašnje kontrole. U Izveštaju se navodi i da Sektoru unutrašnje kontrole nedostaje podrška u oblasti zapošljavanja, obuke i poboljšanja proaktivne istrage.

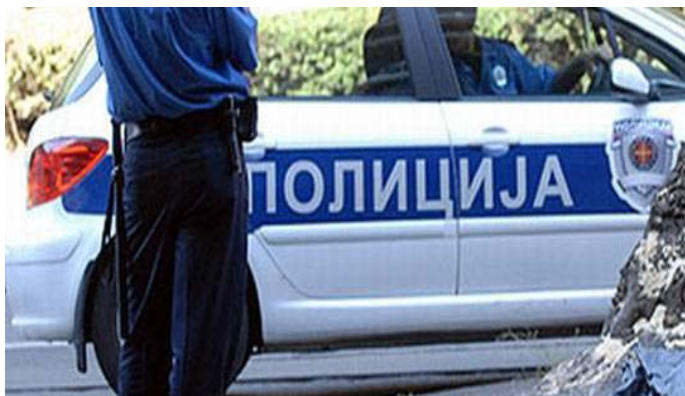
Posebno je značajna specijalizacija sprovedena u okviru MUP, koja doprinosi borbi protiv organizovanog, posebno privrednog kriminala. To se odnosi na osnivanje jedinice za finansijske istrage u okviru MUP, koja je operativna od juna 2009. godine, ali samo delimično zbog ozbiljnog manjka osoblja.

Naslovna strana izveštaja Evropskog revizorskog suda

„U ovom trenutku to je potrebno zbog rizika trgovine ljudima, trgovine drogom i slično. Granice moraju biti sigurne, to je jedan od glavnih ciljeva Komisije. Ako pogledate u blisku budućnost, možete se upitati: ako će se sve te zemlje priključiti EU, tada neće biti granica. Ali za to treba vremena,

Pohavljano je i osnivanje specijalnih jedinica za borbu protiv visokotehnološkog kriminala i krijumčarenja drogom.

Unapređenje razmene podataka i stvaranje zajedničkih baza podataka je bitna i aktuelna tema u EU. U skladu sa tim, u Izveštaju se navodi da ne postoji opšta strategija o prikupljanju podataka o ilegalnim migracijama, a pristup postojećim bazama podataka za policiju i graničnu policiju nisu jasno regulisani. Odeljenje za suzbijanje krijumčarenja droge, u okviru Uprave granične policije, kreiralo je bazu podataka koja sadrži osnovne informacije o prekršajima u vezi sa drogama i kriminalnim grupama, ali ova baza podataka nije povezana sa drugim bazama podataka i granična policija na graničnim prelazima nema pristup ovoj bazi. Takođe, nisu svi punktovi na graničnim prelazima u potpunosti povezani na Jedinostveni informacioni sistem.

EK izražava zabrinutost zbog nedostatka odgovarajućeg nadzora i kontrole administrativne granice sa AP Kosovom i Metohijom, što otežava borbu protiv organizovanog kriminala. Posebna zabrinutost EK postoji zbog činjenice da se Srbija određuje kao tranzitna zemlja na putu krijumčarenja drogom za Evropu. Zato se dalja saradnja i sprovođenje sporazuma o policijskoj saradnji između MUP Srbije i EULEX smatra prioritetom.

Datum: [29. oktobar 2009.](#)

Autor: [Dragana Đukić](#)

Link:

[Izveštaj EK o napretku Srbije za 2009.](#)

Zanimljivosti

Komentar: O propustima policije?

Kragujevačka policija je 17. oktobra 2009. godine saopštila da je osumnjičeni za trgovinu drogom Goran G. (28) iz Kragujevca izvršio samoubistvo skočivši kroz otvoren prozor na drugom spratu Policijske uprave u tom gradu. Kako je navedeno, Goran G., za koga se sumnja da je bio pod dejstvom opijata, skočio je kroz proz oko 21h, a petnaestak minuta ranije bio je priveden u prostorije Policijske uprave zbog sumnje da je trgovao heroinom. „On je iznenada ustao sa stolice, skočio kroz prozor i pao na parking prostor i odmah je vozilom Službe hitne medicinske pomoći prevežen u Klinički centar u Kragujevcu, gde je ubrzo i preminuo”, navodi se u saopštenju.

Istražni sudija Okružnog suda u Kragujevcu je izvršio uviđaj i naložio obdukciju tela Gorana G. a Policijska uprava u Kragujevcu je saopštila da će „preduzeti sve mere radi utvrđivanja eventualnih propusta prilikom preduzimanja službenih radnji policijskih službenika koji su postupali u tom slučaju”.

Od izdavanja saopštenja o samom događaju policija se nije oglašavala, kao ni nadležni pravosudni organi. Nedostatak redovnog informisanja javnosti o napretku istrage ostavlja vrlo loš utisak. Najmanje što bi mogli da urade je da saopšte da li su, i ako nisu, kada će biti poznati rezultati obdukcije i koje mere je policija preduzela da bi utvrdila da li je u konkretnom slučaju došlo do propusta policijskih službenika, Da li se oni sastoje „samo” u nepažnji policajaca koji su dopustili da osumnjičeni u njihovom prisustvu iskoči kroz prozor ili se radi o mnogo gorim „propustima“ - trebala bi pokazati istraga.

Datum: [30. oktobar 2009.](#)

Autor: [Žarko Marković](#)

Link:

[Politika](#)

Praksa iz regiona: Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Hrvatske i nacionalne manjine

Vlada Republike Hrvatske objavila je 25. maja 2009. godine, „Akcijski plan za provedbu Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina“, poglavlje 23. Pravosuđe i temeljna prava. Akcijski plan nastaje kao rezultat težnje da se još kvalitetnije i potpunije ostvaruju sva prava nacionalnih manjina garantovana Ustavnim zakonom o pravima nacionalnih manjina.

Što se tiče zastupljenosti pripadnika nacionalnih manjina u sastavu MUP Hrvatske, može se reći da Vlada Republike Hrvatske čini pozitivne korake u tom smeru. Pri zapošljavanju pripadnika nacionalnih manjina u MUP Hrvatske posebna pažnja se posvećuje onim sredinama u kojima postoji izrazita zastupljenost određene manjine, a primenjuje se i model zapošljavanja po nacionalnom kjuču.

Republika Hrvatska postala je prva zemlja u regiji koja je svojim policijskim službenicima omogućila obuku o suzbijanju zločina iz mržnje. Takođe, Odbor za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Hrvatskog sabora redovno organizuje rasprave na temu događaja sa obeležijima nacionalne ili verske mržnje i netrpeljivosti.

Ove akcije koje se sprovode uz učešće predstavnika nacionalnih manjina, civilnog sektora i međunarodnih organizacija u mnogome utiču na promenu percepcije koju nacionalne manjine imaju o policiji

u Hrvatskoj, a samim tim i na veći angažman pripadnika nacionalnih manjina u sastavu hrvatske policije.

Datum: [29. oktobar 2009.](#)

Autor: [Miloš Stanojević](#)

Link: [Akcijski plan za provedbu Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina](#)

PREDSTAVLJAMO

Regionalne inicijative

Izveštaj o procenama bezbednosnih pretnji organizovanog kriminala u Jugoistočnoj Evropi

U okviru Regionalnog centra za borbu protiv prekograničnog kriminala Inicijative za saradnju u Jugoistočnoj Evropi (SECI centar) pokrenut je projekat o zajedničkoj proceni bezbednosnih pretnji organizovanog kriminala za Jugoistočnu Evropu (*Common Threat Assessment on Organized Crime for South East European region, OCTA-SEE*). Projekat je pokrenut za vreme slovenačkog predsedavanja EU 2007. godine sa ciljem da se popuni praznina u razmeni obaveštajnih informacija između EU i zapadnog Balkana. Izveštaj je predstavljen na ministarskom samitu u Sloveniji u avgustu 2009. godine.

Izveštaj je prvi strateško-analičko dokument u čijoj su izradi učestvovala zemlje regiona JIE kako bi zajednički otkrile postojeće pretnje organizovanog kriminala i nove trendove. Izveštaj bi trebalo da pomogne političkim odlučiocima u državama zapadnog Balkana da u strateškom pristupu, borbe protiv organizovanog kriminala.

Podršku u izradi izveštaja pruža i EUROPOL, kako je istaknuo Laslo Salgo (László Salgó), pomoćnik direktora EUROPOL, na regionalnoj konferenciji ministara unutrašnjih poslova i pravosuđa u Beogradu krajem septembra. SECI centar je u izradi

upitnika i plana za pisanje izveštaja koristio preporuke EUROPOL, rekao je Salgo.

Podsetimo se, Savet Evrope u saradnji sa EU je imao veoma sličan projekat u okviru CARPO regionalnog projekta (Razvoja pouzdanih i funkcionalnih sistema policijskog delovanja, jačanja borbe protiv glavnih kriminalnih aktivnosti i jačanja policijske saradnje). Proizvod projekta je izveštaj o stanju oblasti organizovanog i privrednog kriminala u Jugoistočnoj Evropi. Dostupan je na sledećem [linku](#).

Datum: [30. oktobar 2009.](#)

Autor: [Saša Đorđević](#)

Link: [SECI centar, Presentacija \(Laslo Salgo\)](#)

Kalendar aktivnosti

Kalendar aktivnosti u oblasti pravosuđa i unutrašnjih poslova za mesec oktobar (EU, Srbija)

DATUM	AKTIVNOST	LINK
14.	Predstavljen Izveštaj EK o napretku Srbije za 2009. godinu	www.kzpeu.seio.gov.rs
23.	Sastanak Saveta za pravosuđe i unutrašnje poslove	www.se2009.eu www.consilium.europa.eu
21.	Potpisan Sporazum o saradnji u oblasti humanitarnog reagovanja u vanrednim situacijama, sprečavanju nepogoda i tehnogenih havarija i uklanjanja njihovih posledica između Srbije i Ruske federacije	www.srbija.gov.rs (1) www.srbija.gov.rs (2) www.borba.rs
28.	Potpisan sporazum o policijskoj saradnji Srbije i Izraela	www.srbija.gov.rs www.blic.rs www.danas.rs
26.	Sastanak predstavnika Saveta za pravosuđe i unutrašnje poslove sa zvaničnicima SAD	www.se2009.eu euobserver.com
29.	Predstavljen projekat primene Strategije integrisanog upravljanja granicom u Srbiji	www.srbija.gov.rs www.rts.rs

31.	Sprovedena akcija „Morava“	www.portalargus.org www.rts.rs www.blic.rs
-----	----------------------------	--

NAJAVE DOGAĐAJA

9.11.	Treće zasedanje Konferencije država potpisnica Konvencije Ujedinjenih nacija protiv korupcije	www.se2009.eu www.unodc.org
Oko 15.11.	Razmatranje Izveštaja o viznoj liberalizaciji za Srbiju u Komitetu za građanske slobode Evropskog parlamenta	www.rts.rs
20.11.	Sastanak stalne međuvladine grupe „Evropa detinjstva“ (L'Europe de l'Enfance)	www.se2009.eu www.childoneurope.org
23.11.	Sastanak Evropske pravosudne mreže	www.se2009.eu www.ejn-crimjust.europa.eu
29.11.	Razmatranje Izveštaja o viznoj liberalizaciji za Srbiju u Evropskom Parlamentu	
30.11. 01.12.	Sastanak Saveta za pravosuđe i unutrašnje poslove	www.se2009.eu
30.11. 01.12.	Odluka Evropske komisije o stavljanju Srbije na tzv. belu šengensku listu	
30.11. 01.12.	Prezentacija Stokholmskog programa ministrima pravosuđa i unutrašnjih poslova država članica	www.se2009.eu
06.12. 07.12.	Prezentacija Stokholmskog programa ministrima spoljnih poslova država članica	www.se2009.eu
10.12. 11.12.	Usvajanje Stokholmskog programa od strane Evropske komisije	www.se2009.eu
TBC	Novi samit EU i zemalja zapadnog Balkana sredinom 2010. godine u Sarajevu	www.srbija.gov.rs

Publikacije

Finalne preporuke o promeni „horizonta“ evropske slobode i bezbednosti

Elspeth Guild, Sergio Carrera and Didier Bigo, *The CHALLENGE Project: Final Policy Recommendations*

on the Changing Landscape of European Liberty and Security (Brussels: Centre for European Policy Studies, 2009)

CHALLENGE (*Changing Landscape of European Liberty and Security*) je projekat koji je finansirala EK sa ciljem da se istraži tenziju između politika EU koje teže unapređenju unutrašnje bezbednosti i zaštite sloboda u svetlu novijih dešavanja u svetu i Evropi, pre svega u borbi protiv terorizma i problema imigracionih tokova. CHALLENGE mreža uključuje više univerziteta širom Evrope, koji su u periodu od 2004. do 2009. godine proučavali opravdanost novih politika u Prostoru slobode, bezbednosti i na osnovu toga doneli niz preporuka za njeno poboljšanje.

Finalni spisak preporuka objavljen je u septembru, tri meseca pred najavljenom decembarskom usvajanju Stokholmskog programa. Koncipiran je u tri dela. Prvi se odnosi na šest opštih izazova u izgradnji i očuvanju evropskog Prostora slobode, bezbednosti i pravde, drugi na konkretne predloge promene prakse u oblasti politike upravljanja granicama, azila, migracija, zaštite podataka i pravosuđa, a treći na poboljšanje mehanizama nadgledanja i evaluacije pomenutih oblasti.

Kao glavna pretnja blagostanju EU identifikovana je tendencija razvijanja kolektivne bezbednosti na račun individualnih sloboda, oličena u metafori „ravnoteže“, tj. pretpostavci da su sloboda i bezbednost vrednosti koje je moguće odmeravati i uravnotežiti. Da bi se ovo izbeglo, autori ovog dokumenta predlažu decentralizaciju Generalnog direktorata za pravdu, slobodu i bezbednost, kao i integraciju i jačanje agencija koje zastupaju ljudska prava i slobode. Druga velika prepreka je nepokrivenost određenih oblasti sporazumima, što ostavlja prostor za različito tumačenje i neodgovornu politiku pojedinih država članica. Predviđa se da će ovaj problem biti prevaziđen usvajanjem Lisabonskog sporazuma i ukidanjem podele na prvi i treći stub EU. U sporazum je uključena Povelja o osnovnim pravima i slobodama, čijom će primenom slobode i prava građana EU biti podignute na viši nivo.

Konstatuje se da postoje propusti u obezbeđivanju jednakog tretmana za sve ljude na teritoriji EU, pre svega za imigrante i azilante. Zbog toga se insistira na većoj transparentnosti i odgovornosti svih relevantnih institucija, pre svega FRONTEX. Veliki izazov prepoznat je i u razvoju baze podataka o osobama koje prelaze spoljne granice EU. U ostalim oblastima, insistira se na doslednom poštovanju Povelje o osnovnim pravima i slobodama i Evropske konvencije o ljudskim pravima.

Publikaciju možete preuzeti ako pratite sledeći [link](#).

Autor: [Marko Sindić](#)

Policija u Godišnjaku reforme sektora bezbednosti

Sonja Stojanović, „Policija“, *Godišnjak reforme sektora bezbednost u Srbiji* (Beograd: Dan Graf, Centar za civilno-vojne odnose), 165-211.

Godišnjak reforme sektora bezbednosti prva je publikacija u Srbiji kojom su na jednom mestu predstavljeni celokupan sektor bezbednosti u Republici Srbiji, tokovi i dometi njegove reforme. Knjiga je plod dvogodišnjeg rada istraživača i saradnika Centra za Civilno-vojne odnose. U njoj su skupljeni i predloženi podaci i nalazi do kojih se došlo tokom realizacije projekta „Mapiranje i monitoring reforme sektora bezbednosti u Srbiji“. Još jedan od proizvoda projekta mapiranja i monitoringa je i Hronologija reforme sektora bezbednosti u Srbiji, koja je dostupna na sledećem [linku](#). U nastavku možete pročitati opšti rezime o reformi policije.

Opšti rezime o reformi policije

Možemo zaključiti to da je policija u Srbiji preevalila značajan put u periodu od 2000. godine do sada, kao i da su postavljene osnove nove demokratske policije koja će biti u službi građana. Četiri najvažnija dostignuća reforme policije bila bi: prvo, otvaranje ka međunarodnoj zajednici; drugo, „povratak mozga umesto sile“, tj. jačanje kapaciteta kriminalističke policije u odnosu na kapacitete uniformisane policije koja je bila privilegovana tokom Miloševićevog doba; treće, redefinisavanje identiteta policije i prelaženje sa režimskog aparata prisile na servis građana i četvrto, postavljanje normativnog okvira za uređivanje ovog sektora.

Ključno pitanje je da li su ova dostignuća stigla do tačke iz koje nema povratka, odnosno do trenutka kada policija više ne može da odmaže procesu demokratizacije u društvu. Tako, možemo reći da je, po ugledu na model koji je izradio britanski naučnik Timoti Edmunds, uspešno okončana „prva generacija reformi“ u policiji. Prva generacija reformi podrazumeva uspostavljanje mehanizma za sprovođenje civilne kontrole nad policijom i usvajanje bazičnog zakonskog okvira za ovu oblast. Policija u Srbiji ušla je u drugu fazu – konsolidaciju reformi, tokom koje je formalne reforme neophodno internalizovati u sistem. Da bi to bilo ostvareno neophodno je da budu smanjene mogućnosti politizacije policijskog rada, a efikasnost upravljanja povećana unapređenjem sistema rukovođenja ljudskim resursima i finansijama u skladu s glavnim smerovima reforme državne uprave. Zatim, neophodno je da što pre bude donesena srednjoročna Strategija razvoja MUP, koja bi pojasnila to koji su prioriteti reforme policije u sledećem periodu koji obuhvata od tri do pet godina. Pored novih sistema, neophodno je u praksi potvrditi i opredeljenje za dalju demokratizaciju policije uvećavanjem i praktikovanjem unutrašnje kontrole, uvođenjem principa rada policije u lokalnoj zajednici i internalizacijom nove policijske kulture u novom sistemu policijskog obrazovanja i obuke. I na kraju, važno je i to da naša policija nastavi da se otvara, kako na domaćem planu – intezivnijom saradnjom sa drugim delovima državne uprave i udruženjima građana, tako i na međunarodnom planu – inteziviranjem procesa evropskih integracija i adekvatnom raspodelom sredstava koji će biti utrošeni za ostvarivanje ove svrhe.

Autorka: [Sonja Stojanović](#)

obrađuju se i nedržavni akteri, privatne bezbednosne kompanije i organizacije civilnog društva.

Urednik:

Saša Đorđević (sasadjordjevic@ccmr-bg.org)

Saradnik:

Dragana Đukić (draganadjukic_fpn@yahoo.com)

Marko Sindić (marko.sindjic@yahoo.com)

Miloš Stanojević (milos.stanojevic@fbd.org.rs)

Žarko Marković (zarko@bgcentar.org.rs)

Recenzent:

mr Sonja Stojanović (sonjastojanovic@ccmr-bg.org)

Centar za civilno-vojne odnose

www.ccmr-bg.org | www.bezbednost.org

Beogradski centar za ljudska prava

www.bgcentar.org.rs

Forum za bezbednost i demokratiju

www.fbd.org.rs

Misija OEBS u Srbiji

www.osce.org/serbia/

Centar za demokratsku kontrolu oružanih snaga

www.dcaf.ch

Ukoliko želite da se prijavite ili odjavite sa mejling liste **Biltena**, pošaljite e-mejl na sasadjordjevic@ccmr-bg.org

U Godišnjaku, pored istraživanja o reformi policije, možete pronaći i istraživanja o reformi vojske, bezbednosno-obaveštajnih službi, državnim organima sa određenim policijskim ovlašćenjima, kao i o Narodnoj skupštini, pravosuđu izatvorima. Takođe,